

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Senecio
johnstonii

Foto: Hallmann

55STE JAARGANG
NO. 2
FEBRUARI 1976

Succulentensafari in Kenia en Tanzania (X)

FRANS NOLTEE

Ons eerste reisdoel in Tanzania was het Manyarameer, vooral beroemd omdat het een van de zeer weinige plaatsen is waar de leeuwen in de bomen klimmen. Het is inderdaad een heel vreemd schouwspel een paar meter boven je een leeuw zeer lui in een boom te zien hangen. Het meer ligt aan de voet van een steile rotswand die ter plaatse de begrenzing van de Grote Slenk vormt. Opvallend zijn hier de jonge Baobabs, die als mooie slanke bomen met grijsgroene stammen tegen de rotswand groeien.

Hierna bezochten we de bekende Ngorongorokrater en de Olduvai Gorge, waar resten zijn gevonden van *Zinjanthropus*, de oudst bekende voorvader van de mens die in staat was gereedschappen te maken.

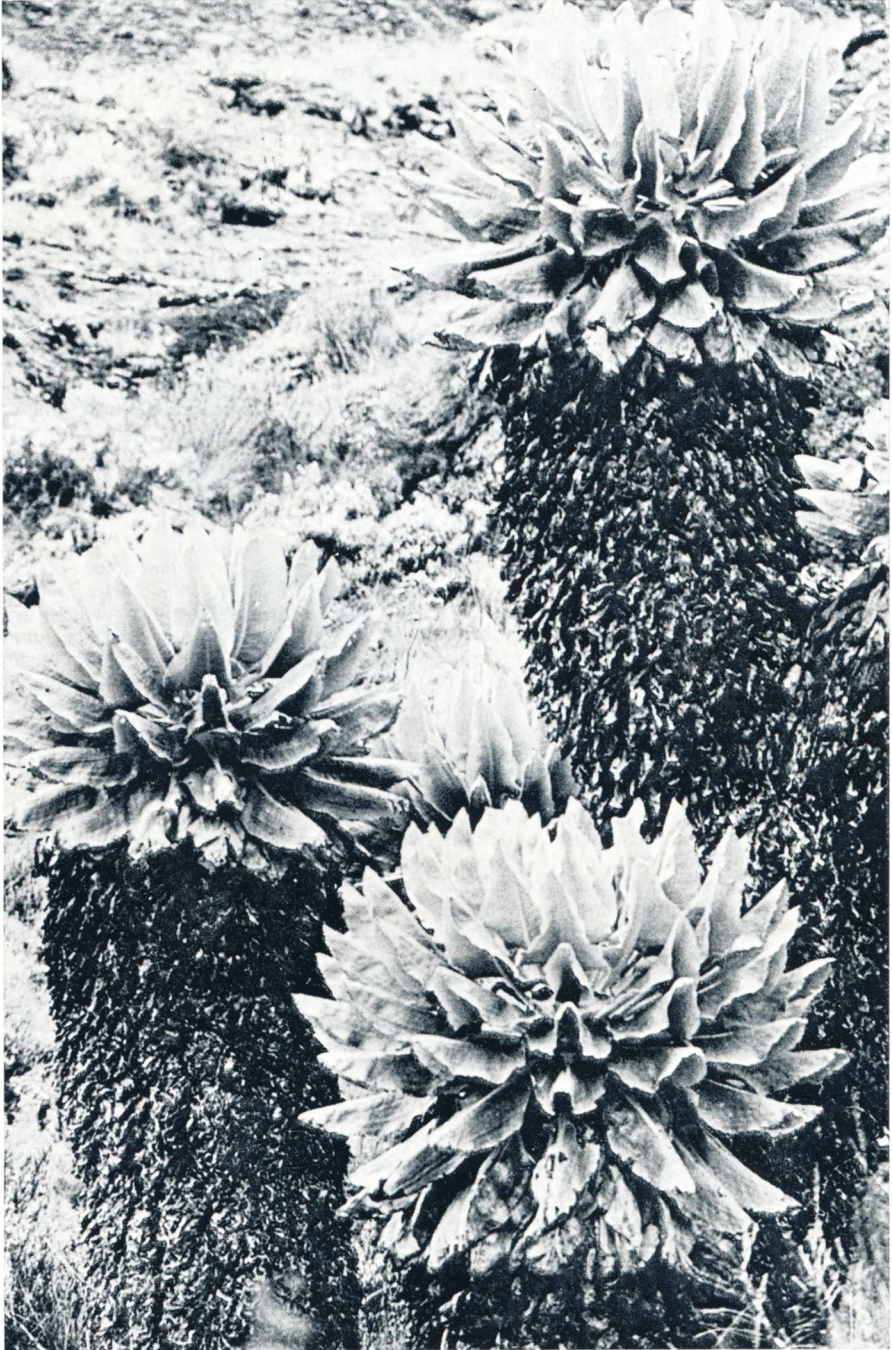
Na het bezoek aan deze interessante, maar op succulentengebied weinig belangrijke streek, gingen we op weg naar de Kilimandjaro, met zijn ongeveer 6000 m de hoogste berg van Afrika. Ondanks deze hoogte kan men de top van de berg bereiken zonder speciale uitrusting en bergbeklimmerservaring. Doordat we maar enkele dagen beschikbaar hadden voor deze tocht en we bovendien niet voldoende warme kleding bij ons hadden zijn we evenwel niet hoger gekomen dan 4100 m. Gelukkig is dat hoog genoeg om kennis te kunnen maken met de wonderlijke *Senecio*'s die hier groeien op hoogten van ongeveer 3500 - 4000 m. Deze boomvormige kruiskruiden worden 4 - 6 m (soms zelfs tot 8 m) hoog. Hoewel ze meestal nabij beekjes groeien hebben ze toch een succulent karakter. Dat klinkt nogal tegenstrijdig, maar het is waarschijnlijk als volgt te verklaren. Op deze hoogten is de gemiddelde temperatuur overdag plm. $+5^{\circ}\text{C}$ en 's nachts plm. -5°C^* . Door deze lage temperaturen zal de bodem alleen overdag, en dan nog slechts zeer oppervlakkig, een beetje ontdooien. Met andere woorden, ondanks de schijnbaar zeer vochtige omgeving, hebben de planten die hier groeien toch maar weinig vocht tot hun beschikking. Daarbij komt nog de intense zonnestraling zo hoog in de bergen, die extra verdampend werkt. Tegen deze straling én tegen de nachtelijke kou zijn de planten beschermd door een dichte deken van afgestorven bladeren, waaronder een relatief vrij dunne stam verborgen zit. De jonge bladeren van de plant worden beschermd doordat de rozetten

Senecio johnstonii,
oude exemplaren.

Foto: Noltee

zich 's nachts enigszins sluiten. Bij metingen is gebleken dat het daardoor in de rozetten wel zo'n 6° C warmer kan zijn dan daarbuiten. Hoe wonderlijk deze planten ook zijn (net als de hier ook voorkomende boomvormige Lobelia's), toch zijn ze niet uniek. In de Andes komen namelijk

Senecio johnstonii

Foto: Hallmann

soortgelijke vormen voor van het geslacht Espeletia, dat evenals de Senecio's tot de Compositieten behoort. De extreme milieu-omstandigheden (ijle lucht, felle zon, „zomer en winter” in één etmaal) hebben een aantal plantensoorten tot groeivormen gebracht, waardoor ze volkomen afwijken van de hun verwante soorten. Het is een niet te beantwoorden, maar misschien daardoor juist zo interessante vraag, hoe het komt dat deze bizarre produkten van de evolutie alleen voorkomen in de hooggebergten van Zuid-Amerika en Oost-Afrika en in slechts twee plantenfamilies.

* U moet daarbij wel bedenken dat de temperatuur bij iedere 100 m stijging gemiddeld $\pm 0,5^{\circ}$ C daalt.

(wordt vervolgd)

Notocactus eugeniae Van Vliet Species nova

Corpus viride breve cylindricum ad 8 cm diametitur et 22 cm altum est; acumen depressum invicem tuberculis novarum costarum et tomento albo areolarum novarum instructum et spinis novis albis ad roseis supertextum est; radices sub ipso solo ramosae sunt.

Costae 21 triangulares in parte superiore rotundatae, in basi 7 mm lati sunt, sulcis, qui 4 mm alti sunt, in longitudinem discernuntur.

Areolae rotundae 4 mm diametiuntur, paulum demersae sunt in costis, tomento albo tectae postea glabrescunt, ad 5 mm inter se distant.

Spina centralis una ad 39 mm longa, applanate acicularis, interdum aliquo curvata, flava cum pede roseo, postea subbrunnea, deinde canescens, saepe cum stria in longitudinem, media in areola ad perpendiculum a planta distat; marginales ad 20 ad 10 mm longae patulae sunt, flavae cum pede rubro, interdum et aliquae spinulae vitrinae adsunt.

Flores campanulati ad 4,5 cm longi sunt et ad 8 cm diametiuntur, in formam patellae aperiuntur, circum acumen enascuntur; folia perianthii late spatulata paulum crenata et acuata sunt, interiora nitide flava evanescentia in subaurantiacum in basi, exteriora nitide flava cum stria mediali subrosea in acumine; receptaculum patellaeforme, interius circum basim pistilli demersum, corona 2 mm lata staminum sub ipsam demersionem instructum est, subaurantiacum in pistillum ad aurantiacum evanescent; receptaculum exterius squamis rufis ad rubroviridibus, saetis brunneis et lana subbrunnea instructum est; stamina in corona, quae 5 mm diametitur, ad basim pistilli in receptaculo insita sunt, in superius panduntur in coronam, quae ad 12 mm diametitur, ad 10 mm longae, subaurantiacae sunt; antherae flavae sunt; pistillum sufflavum ad 15 mm longum est; stigmata 9 purpurea antheras superant; pericarpellum ovale ad 8 mm longum est, ad 7 mm diametitur, squamis viridescentibus et lana subbrunnea instructum est; in placentis parietalibus ovula sunt.

Fructus baccaeformis elongate ad 5 cm crescit, subviridescens roseus ad subbrunneus est, postea siccatur et in basi frangitur et aperitur, continet ad 150 grana.

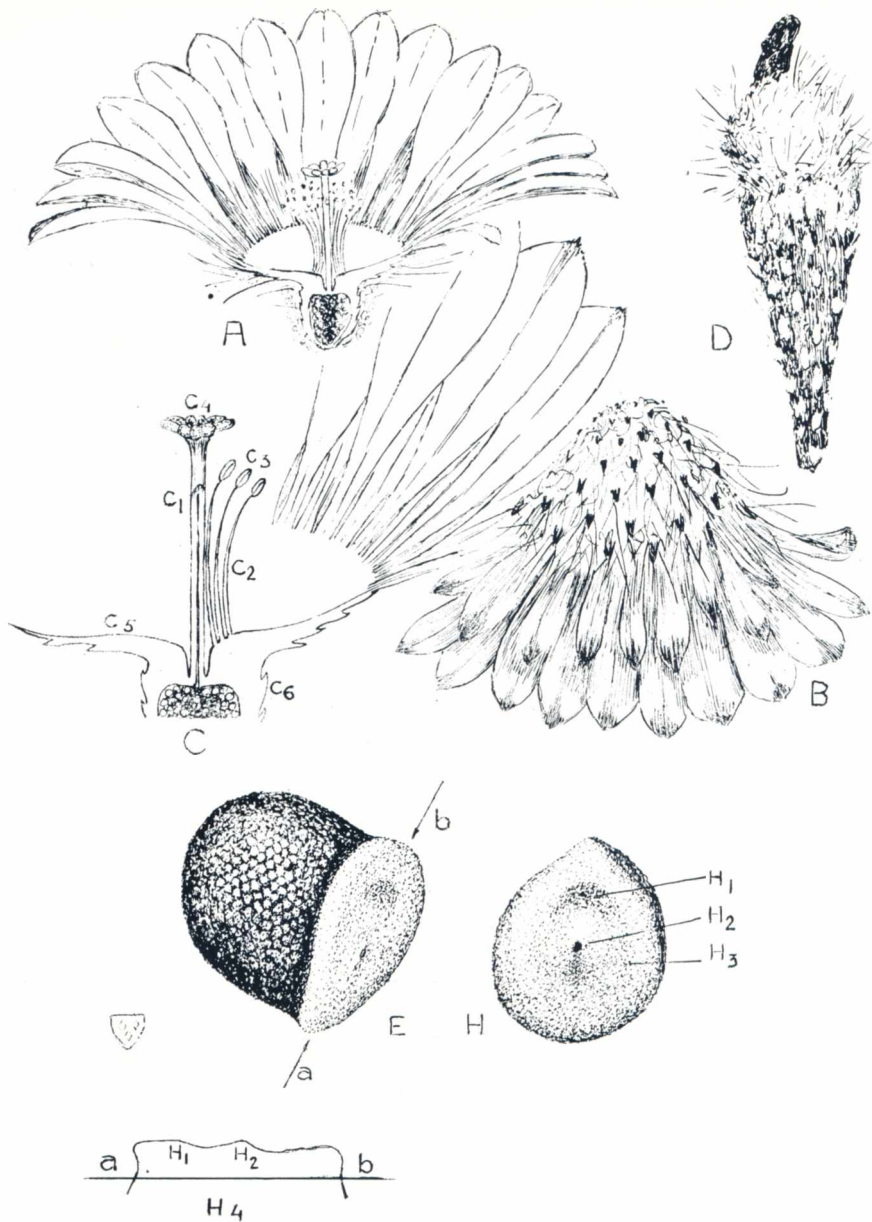
Semen galeriforme 1,1 mm longum est et 1 mm diametitur; hilum subchreum undatum in marginem latum praeter testam crescit, circum micropylam in carunculam tollitur et in funiculum qui saepe difficulter discerni potest, decurrit; testa tuberculis brunneis sulculis atrobunneis discretis instructum est.

Habitat in Departamento Tacuarembó, Uruguay, in altitudine 300 m. Ibi in saxis planis loci muscosi sunt, in quibus in sole pleno haec species sed et Notocactus mammulosus, Notocactus caespitosus, Notocactus ottonis, Wigginsia macrocanthus, Frailea pygmaea, Gymnocalycium leeanum et Trichocereus alacriportanus crescunt. Numerus campi D.V. 41.

Typus in Herbario Regni, Ultrajecti, Hollandia, sub nr. D.V. 41.9.

Lat. diagnose: J. Theunissen

Plant kort cilindervormig, tot 8 cm in doorsnede en 22 cm hoog¹), groen; top ingezonken, in afwisseling bekleed met knobbeltjes (kinnen) van de nieuwe ribben en witte wolvlit van de nieuwe areolen, overdekt door witte tot roze nieuwe doorns; wortels direct onder het maaiveld, vertakt²); ribben 21, drie-

NOTOCACTUS EUGENIAE

A doorsnede bloem binnenzijde. B bloem buitenzijde. C. vergroting situatie receptaculum; stijl C1, meeldraden (primaire) C2, helmknoppen C3, stempels C4, receptaculum C5, pericarpellum C6. D droge vrucht. E zaad. H. hilum; funiculus H1, micropyle H2, caruncula H3, doorsnede a-b hilum H4. Tekeningen D. J. van Vliet.

hoekig, boven afgerond, aan de basis 7 mm breed, gescheiden door 4 mm diepe lengtegroeven; areolen iets verzonken in de ribben, rond, 4 mm in doorsnede, met witte wolvlit bedekt, later kaal wordend, tot 5 mm uit elkaar; middendoorn één, tot 39 mm lang³⁾, centraal in het areool geplant, recht van de plant afstaand⁴⁾, plat naaldvormig, soms zwak gebogen, geel met roze basis, later lichtbruin, daarna vergrijzend, dikwijls voorzien van een streep in de lengterichting; randoorns \pm 20, tot 10 mm lang, spreidend, geel met rode basis⁵⁾, soms vermeerderd met enige glasdoortjes.

Bloemen klokvormig, tot 4,5 cm lang en tot 8 cm in doorsnede, schotelvormig

open spreidend⁶⁾, rondom de top⁷⁾; bloembladen (perianth) breed spatelvormig, iets gekarteld en gepunt, binnenzijde glanzend geel, verkleurend tot licht oranjegeel aan de basis, buitenzijde glanzend geel met lichtroze middenstreep aan top; bloembodem (receptaculum) schotelvormig; bloembodem binnenzijde rond basis van stijl ingezonken⁸⁾, bekleed met een 2 mm brede ring van meeldraden juist vóór de inzinking, licht oranjegeel, naar de stijl tot oranjegeel verkleurend; bloembodem buitenzijde bekleed met bruinrode tot roodgroene schubben, bruine borstels en lichtbruine wol; meeldraden in krans van 5 mm doorsnede aan basis van stijl in bloembodem geplant, boven spreidend in krans tot 12 mm doorsnede, tot 10 mm lang, licht oranjegeel; helmknoppen geel; stijl tot 15 mm lang, lichtgeel; stempels 9, purperrood, boven de helmknoppen; vruchtbeginsel (pericarpellum) ovaal, tot 8 mm lang, tot 7 mm in doorsnede, bekleed met groenachtige schubben en lichtbruine wol; zaadknoppen aan zaaddragers in de zijwand.

Vruchten besachtig, langwerpig uitgroeiend tot 5 cm⁹⁾, licht groenachtig roze tot lichtbruin, later indrogend, aan de basis verpulverend en openspringend, inhoud \pm 150 zaden.

Zaden helmvormig, 1,1 mm lang, 1,0 mm in doorsnede; hilum golvend, licht okergeel, tot brede rand uitgroeiend langs testa en zich verheffend rond het poortje (micropyle) tot een wratje (caruncula) aflopend naar de dikwijls moeilijk waarneembare funiculus; testa in lengte bekleed met bruine knobbeltes, gescheiden door donkerbruine groefjes.

Groeiplaats Dept. Tacuarembó, Uruguay. Ve!dnummër D.V. 41.

Type in Rijksherbarium te Utrecht onder typenummer D.V. 41.9.

1) ³⁾ In de Noordeuropese verzamelingen meestal kleiner van doorsnede en de doorns gedeformeerd tot veel kleinere afmetingen.

2) Zie verder standplaats.

4) Op de oudere areolen wijzen de middendoorns naar de aarde.

5) De basis van de randdoorns is rood gekleurd. Dit veroorzaakt op het onderliggende witte areool een markante tekening.

6) De bloemen openen zich, als de plant in de volle zon gekweekt wordt, geheel schotelvormig. Tot heden heb ik dit slechts bij enige planten van *N. mammulosus* var. *mammulosus* waargenomen. Bij andere soorten behorende tot de groep rond *N. mammulosus*, o.a. *N. orthacanthus* en *N. roseoluteus* alsmede nog enige te beschrijven variëteiten van *N. mammulosus*, komt dit veelvuldig voor.

7) De bloei is niet overdadig. Eén tot drie bloemen per plant is regel en zelfs laat de bloei wel eens een seizoen verstek gaan.

8) Het blijkt dat de inzinking van de bloembodem rond de stijl een interessante vraag opwerpt waarop ik het antwoord moet schuldig blijven, maar die ik te zijner tijd, verwerkt in een artikeltje, zal voorleggen aan de deskundigen onder ons.

9) Zelden zag ik een vrucht die zo enorm uitgroeit als die van *N. eugeniae*, of het moest zijn in mindere mate bij *N. orthacanthus* en de daarmee synoniem zijnde *N. allosiphon*. De \pm 150 zaden bevinden zich hoofdzakelijk in het beborstelde gedeelte van de vrucht, dat ongeveer 1,5 cm lang is. Uit de beschrijving blijkt dat het vruchtbeginsel (pericarpellum) aan de buitenzijde bekleed is met schubben en wol. Welnu, dan bevinden de zaden zich in de bloembodem (receptaculum). Dit kan alleen geschieden als het vruchtbeginsel tijdens het rijpen de bloembodem indrukt! In wezen bedraagt dus het uitgroeien van het vruchtbeginsel 4,5 cm!

N. eugeniae behoort te worden ingedeeld in het ondergeslacht *Neonotocactus*, waarin de planten rond *N. mammulosus* zijn ondergebracht. De soort is nauw verwant aan *N. veenianus*, *N. winkleri* en *N. rutilans* doch verschilt in plant-, bloem-, vrucht- en zaadstructuur van deze soorten. *N. eugeniae* werd voor het eerst gevonden tijdens mijn eerste reis in 1968. De plant komt zo-

zeer met *N. rutilans* overeen dat ik aanvankelijk dacht dat hiermee de standplaats van deze min of meer legendarische *N. rutilans* was gevonden. *N. eugeniae* is weliswaar veel zwaarder bedornd, doch de ervaring leert dat cactussen in Noordwest-Europa zeer deformerend, waardoor de vorm geheel veranderen kan. Het voorjaar van 1969 bracht uitkomst. De grote geeloranje bloemen waren in tegenspraak met de naam „*rutilans*”. In die tijd gaf ik aan de planten de voorlopige naam *N. pseudorutilans*. In 1972 bezocht ik, in gezelschap van mijn vrouw, wederom de standplaats. Hoe wij ook zochten in het gebied, niet één plant was er meer te vinden. Slechts de „lijken” van *N. mammulosus* var. *mammulosus* waren de laatste stille getuigen van wat eens een rijke cactusflora was geweest. De reeds viermaal geprolongeerde veel te natte en koele zomer had ook hier zijn vernietigend werk gedaan. Voor hen die cactussen op een natuurlijke wijze willen kweken, een gelegenheid wat meer ruimte te creëren in hun overvolle kasjes. De grassen en kruidgewassen tierden er welig en hadden de cactussen overgroeid. De in de herfst verdorde vegetatie was reeds tweemaal door de boeren afgebrand met als resultaat, „zeg maar dag tegen de cactussen”. Vanzelfsprekend kan men dit de boeren moeilijk verwijten. Hun staat een ander doel voor ogen dan de cactophil. Die aanschouwt dit met zeer gemengde gevoelens. Mijn vrouw, Uruguayaanse van geboorte, begreep mijn neerslachtigheid niet en zocht opgewekt verder. Op een gegeven moment kwam zij met een cactus aandragen en vroeg of ik die soms zocht. „Ja”, zei ik met plotseling opwellende geestdrift, „waar vond je die, hier?” „Nee, daar voorbij dat huisje”. Wij gezamenlijk erheen en daar had zij een nieuw bestand ontdekt. Het was D.V. 41. Dat werd later nog eens door de bloei bevestigd. Het is echter niet daarom alleen dat ik deze soort naar mijn vrouw heb vernoemd. De naam „*pseudorutilans*” komt, volgens mij, teveel overeen met reeds gebruikte namen van soorten van het geslacht *Notocactus*.

Zowel ten aanzien van *N. veenianus* als van *N. eugeniae* geldt dat beide soorten nauwelijks enige variatie vertonen in hun nageslacht. Het groot aantal zaden van *N. eugeniae* duidt op een langere ontwikkelingsperiode dan *N. mammulosus* var. *mammulosus*. *N. eugeniae* is niet zelffertil.

Op de standplaats groeit *N. eugeniae* in mosvelden op rotsplaten in de volle zon, (pH 5,2). Hoogte \pm 300 m, in gezelschap van *N. mammulosus*, *N. caespitosus*, *N. ottonis*, *Wigginsia macrocanthus*, *Frailea pygmaea*, *Gymnocalycium leeanum*, *Trichocereus alacriportanus*.

De ontbrekende foto's zullen later in *Succulenta* worden gepubliceerd.

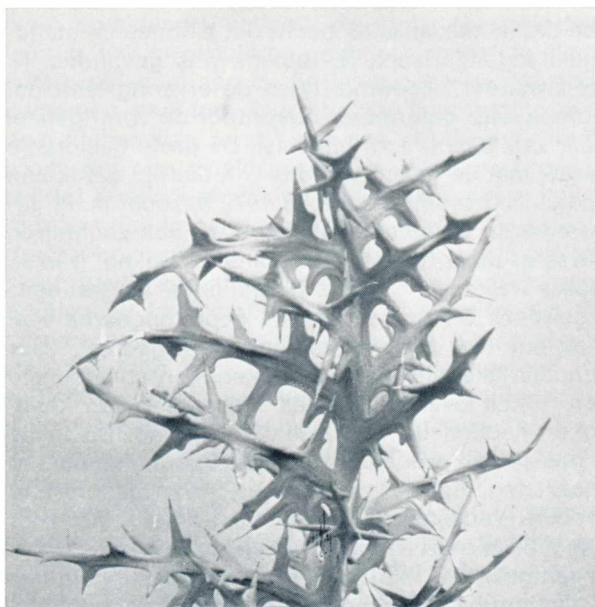
D. J. van Vliet. CP 528. 13.100 Campinas, S.P., Brasil.

Februari/maart-allerlei

De planten zijn nog in hun rustperiode; geen water geven dus maar alleen nevelen. Eerst in de loop van de maand maart treedt de overgangstijd in van rustperiode naar die van bloei en groei. Pas dan kan er wat ruimer geneveld en/of licht gebroesd worden. Leest u er de „Handleiding” op na, waarin onder de maand „maart” uitvoerig over de behandeling van onze planten in deze overgangstijd is geschreven.

De huiskamerkwekers en zij die hun planten 's winters binnenshuis houden, kunnen met behulp van een kwastje en eens flink blazen, het stof van hun planten verwijderen. De vroege zaaiers kunnen al aan de slag, vooropgesteld

zie vervolg op blz. 30

ONGEREGELD

Pelecyphora aselliformis Ehrenberg

De hier afgebeelde plant behoort tot de reeds vele tientallen jaren geleden ontdekte groep van Mexicaanse dwergcactussen. *Pelecyphora aselliformis* werd in 1843 door C. Ehrenberg beschreven in Bot. Zeitung I en groeit bij San Luis Potosi. De planten zijn tot ca. 10 cm hoog en 5,5 cm in diameter, ze spruiten op latere leeftijd. De in spiralen geplaatste tuberkels zijn tot 5 mm hoog en bijlvormig. Om deze reden wordt de plant ook wel met de Nederlandse naam bijlcactus aangeduid. De areolen zijn langwerpige.

Er zijn ongeveer 40 kamvormig opgestelde dorens, die aan de basis met elkaar vergroeid zijn. De bloemen zijn tot 3 cm in diameter en 2 cm lang; ze zijn opvallend purperrood van kleur en verschijnen in het hart van de plant. De helmknoppen zijn oranjegeel.

Pelecyphora aselliformis is niet zo eenvoudig in cultuur; de plant heeft zeer veel zon nodig. Het geslacht *Pelecyphora* is monotypisch, d.w.z. dat er in dit geslacht slechts één soort is ondergebracht. (Backeberg noemt ook nog *P. pseudopectinata*, Red.)

Tekst en foto: J. Ch. A. Magnin
Ooievaarstraat 13, Strijen

Euphorbia stenoclada

Euphorbia stenoclada, Baillon, in Grandidier, Hist. de Madagascar, Bot. Atlas, pl. 152 (1886); Ursch et Léandri, Les Euphorbes malgaches épineuses et charnues du Jardin Tsimbazaza, Mém. Institut. Scientifique de Madagascar, série B., vol. 5, 114 (1954).

Een merkwaardige onbebladerde, stekelige struik, die in Madagascar gevonden wordt in de zuid-westelijke en westelijke kuststreken, op zeeduinen en kalkplateau's. In zijn vaderland wordt de plant daar tot 1 m hoog¹⁾.

De afgebeelde plant ontving ik al lang geleden (1959) van de heer Vatrican uit de „Jardin Exotique” te Monaco.

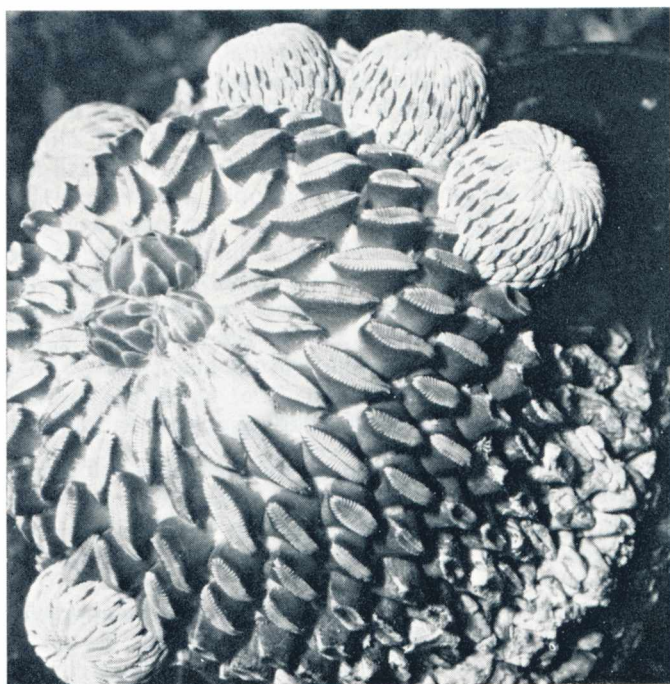
E. stenoclada heeft, zoals vele Euphorbia's mannelijke en vrouwelijke bloemen, op één plant (eenhuizig). De bloemen (= cyathia) hebben vijf, vrijstaande, kleine elliptische klieren. De „stekels” van deze plant worden gevormd door de korte zijtakjes, die in een scherpe punt eindigen.

Madagascar heeft nog een groot aantal andere, deels zeer aparte Euphorbia's. Rauh heeft er in zijn mooie boek „Die großartige Welt der Sukkulenten” een aantal van afgebeeld en beschreven. Helaas vinden we deze in onze collecties maar zelden.

¹⁾ Ursch en Léandri schrijven (l.c. 114): „Kleine boom, met rimpelige schors, die op de hellingen aan de kust, een bossige struik wordt van 50 cm tot 1 m hoog”. Rauh beeldt een bos af van kleine bomen met kale stam en min of meer kogelvormige kroon (zie zijn afb. pl. 29, fig. 5).

Tekst en foto:
J. A. Janse
Van Ittersumlaan 32,
Bennebroek

maar wel **GOED**

vervolg van blz. 27

dat zij over een goed functionerend verwarmbaar zaaitoestel beschikken dat op een zeer lichte plaats staat opgesteld. U hebt toch ook zaden besteld uit de ook dit jaar weer zeer uitgebreide lijst van ons eigen Clichéfonds? Er waren zeer vele begerenswaardige soorten bij!

Het is nu de hoogste tijd om de platte bak, de zomerkas of de balkonkas (-bak) na te zien en in orde te maken. Tijdig, indien nodig, een kwastje verf geven of conserveringsmiddel, zodat de oplosmiddelen en andere geurtjes gelegenheid krijgen te verdwijnen voordat de onderkomens voor onze planten in gebruik worden genomen.

Lithops en andere ultra-succulente Mesems beslist nog geen water geven, ook al lijkt het of zij aan de groei gaan. De nieuwe bladeren ontstaan geheel uit de oude bladparen en eerst als deze laatste volledig verdroogd zijn tot een dun, droog, glad of gerimpeld omhulsel, is het tijd om deze planten voorzichtig wat water te gaan geven. Dat duurt echter nog vele weken voor het zo ver is!

De vetplanten kunnen in het algemeen gesproken wat eerder aan de groei gaan dan de cactussen. We bedoelen hier uiteraard de zomergroeiende soorten. Eigenlijk is het zo dat deze zomergroeiers in de winter nooit helemaal droog mogen staan. Met uitzondering van de Mesems die hun groeitijd in de zomer hebben, dienen de vetplanten zo eens in de twee, drie weken een klein beetje water te krijgen op het schoteltje of langs de potrand, zonder dat de plant zelf nat wordt.

Bij huiskamercultuur zullen de planten wat dat betreft wel aan hun trekken komen. Bij het water geven aan de gewone kamerplanten zullen zij zo nu en dan ook wel een scheutje krijgen. In de kas met een gemengde verzameling worden echter de andere succulenten nogal eens vergeten.

De wintergroeiende vetplanten — en dat zijn er vrij veel — staan 's winters wat warmer en moeten ook al daarom wat vocht toegediend krijgen. Voor deze wintergroeiers nadert echter het einde van de vegetatieperiode, zodat ook het watergeven allengs verminderd dient te worden.

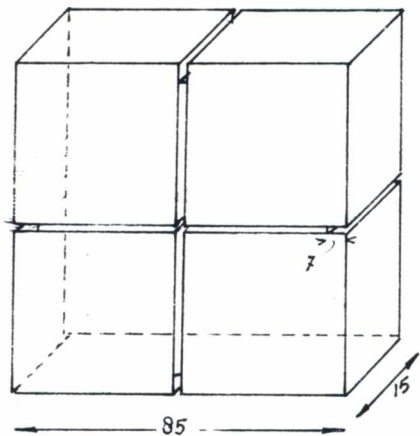
Houdt uw planten goed in de gaten; ze tonen zelf wat zij nodig of niet nodig hebben. Staan ze er nog fris en fleurig bij dan zijn zij nog aan de groei. Geven zij echter blijk van verminderde activiteit dan kunt u beter het water geven sterk verminderen of voorlopig achterwege laten. Die verminderde activiteit uit zich onder andere door het geel worden van de bladeren of bladpunten van bijvoorbeeld Pelargoniums, Sarcocaulons en Testudinaria elephantipes (*Dioscorea* e.); het volledig verdrogen van de bloeiwijzen van *Crassula*'s; het einde van de bloei van diverse *Gibbaeum*-soorten, *Argyroderma*'s en dergelijke. Zo zijn er allerlei, soms nauwelijks waarneembare, veranderingen in het uiterlijk van de plant, die er op wijzen dat voor hen een andere periode aanbreekt. Door steeds weer uw planten nauwlettend te bekijken neemt u die veranderingen waar en kunt u er naar handelen.

Nu over enige tijd de drukke periode van onze liefhebberij weer aanbreekt, is het wellicht nuttig nu onder andere al aan het enten te gaan denken. Van een tweetal medeleden ontvingen wij enige tijd geleden een paar ideeën die voor u misschien van nut kunnen zijn, als u de kunstgrepen van het enten gaat bedrijven.

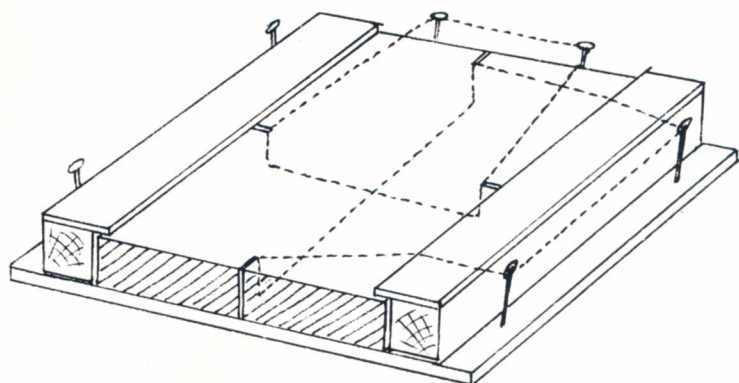
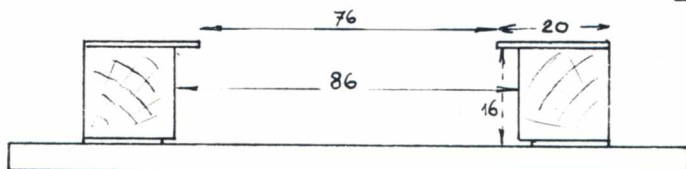
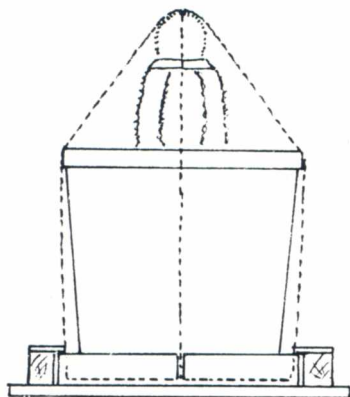
Van de heer **F. E. Debie, Middenstraat 4 te Heerlerheide (L.)**, ontvingen wij geruime tijd geleden een artikel met een model van een op het eerste gezicht, vrij ingewikkeld hulpmiddel bij het enten. Voor degenen die evenwel slechts

incidenteel een plantje willen enten en daardoor niet zo bedreven zijn in de techniek, is het misschien toch wel een handig instrument. De heer Debie schrijft als volgt:

Hierbij een door mij bedacht entapparaatje waarvan ik veel plezier heb. Speciaal het aanbrengen van de elastiekjes over de kop van het entstuk gaat heel gemakkelijk met behulp van dit simpele ding. Het is gemaakt van een paar stukjes afvalhout, zodat er geen kosten aan verbonden zijn. Met een zaag, een hamer en een paar spijkertjes is het geval binnen een uur in elkaar gezet. Alleen opletten dat er voldoende speling is om het middenstuk gemakkelijk in en uit te schuiven. De tekening geeft duidelijk aan hoe het apparaat gemaakt kan worden.

*Aanzicht
onderzijde*

Het entplankje bestaat uit een stukje multiplex of spaanplaat van 15 mm dik, 85 mm lang en 85 mm breed. De onderzijde wordt kruiselings ingezaagd tot een diepte van 5 à 6 mm, terwijl ook de zijkanten, ter plaatse van het ingezaagde kruis, tot een diepte van 7 mm worden ingezaagd. Op het grondplankje van ca. 12 x 12 cm worden 2 latjes gespijkerd van 16 mm dik en daar boven op een strookje triplex van 20 mm breed. Vervolgens worden aan 3 kanten twee flinke spijkers schuin in het grondplankje geslagen. Hiermee kunnen de elastiekjes opzij gehouden worden tot op het moment dat deze over het entstuk gespannen moeten worden.

De handelwijze bij het enten is nu als volgt:

1. breng de elastiekjes in de gleuven van het entplankje aan
2. schuif dit plankje met de elastiekjes, tussen de liggertjes op de grondplank
3. span de elastiekjes over de spijkers aan de zijkanten
4. plaats de pot met onderstam en de daarop geplaatste ent, midden op het entplankje
5. span de elastiekjes stuk voor stuk over het entstuk.

Het afgebeelde apparaat is geschikt voor potten met een diameter van ca. 8 cm aan de onderzijde. Bij gebruik van kleinere potjes, of indien meer spanning van de elastiekjes verlangd wordt, kan men een stukje triplex of piepschuim onder het potje leggen, waardoor dit wat hoger komt te staan. Ook kunt u dubbele elastiekjes gebruiken. Wel altijd de elastiekjes goed in de gleuven trekken.

Om te voorkomen dat het entplankje nat wordt en daardoor dan niet zo gemakkelijk te verschuiven is, kan onder de pot een dekseltje van een jampotje of een stukje plastic gelegd worden.

Indien u met kleine elastiekjes wilt werken, kan gebruik worden gemaakt van twee gebogen ijzerdraadjes die ook kruiselings in de gleuven van het entplankje gelegd worden. Aan de haakvormig omgebogen bovenzijden worden nu de elastiekjes bevestigd. Tot zover de heer Debie.

We hebben het apparaatje nog niet kunnen beproeven omdat er in onze verzameling op dit moment niets te enten is, doch het lijkt ons een bruikbaar hulpmiddel.

Zo ziet u dat heel dikwijls vernuftige oplossingen te vinden zijn voor allerlei probleempjes.

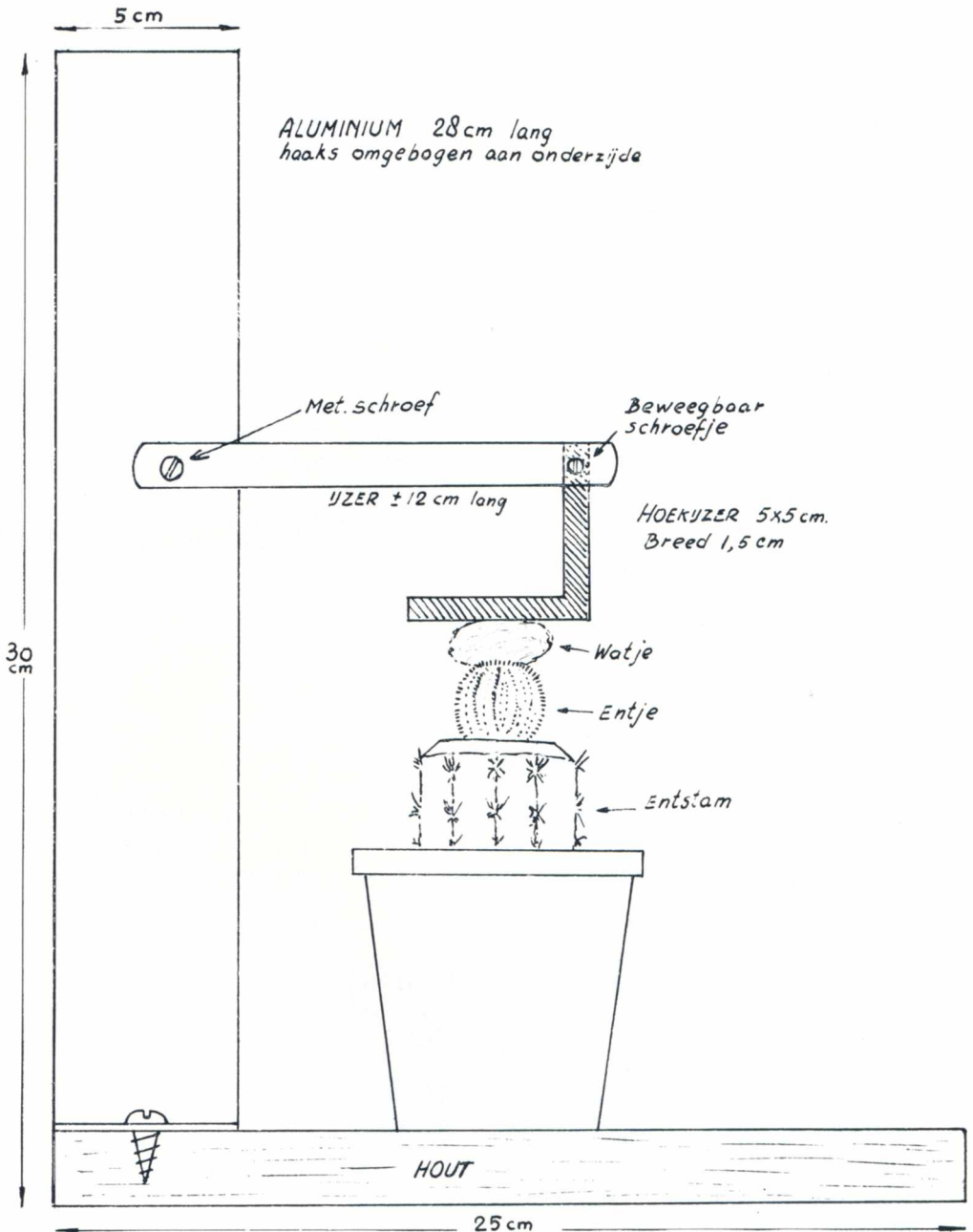
Ook van de heer **A. Kahlmann, Spireastraat 48, 's-Gravenhage**, hebben we al heel lang een brief met tekening liggen over het enten van zaailingen. Hij schrijft het volgende:

Hoevel ik vanzelfsprekend niet kan weten op welke manier de meeste liefhebbers hun zaailingen voortkweken, wil ik hierover toch iets schrijven als ervaren liefhebber, in de hoop dat het in goede aarde valt.

Allereerst raad ik u af om zaailingen reeds in het eerste jaar, dus in het jaar waarin ze gezaaid zijn, te verspenen. Dit wordt veelal aangeraden, doch ondanks alle zorgvuldigheid, sterven de meeste plantjes in dat eerste jaar. Enkele soorten overleven het wel, maar de meeste niet. Ze kunnen echter wel geënt worden! De vraag is: op welke onderstammetjes en hoe. Op Peireskiopsis is het nogal moeilijk om er goed op te enten; meestal lukt het niet. Beter en gemakkelijker vind ik *Hylocereus guatemalensis*. Ook *Echinopsis* is prima, doch het moeten wel jonge planten zijn waarop geënt wordt. Verder vind ik *Helianthocereus grandiflorus* zeer goed.

Hoe krijgen we de kleine zaailingetjes nu goed op de onderstammen, zó dat

zij direct kunnen verder groeien? Als u een apparaatje maakt zoals op de tekening is aangegeven, kan het haast niet mislopen. Ook voor een niet zo handige knutselaar is het mogelijk zo iets dergelijks in elkaar te zetten; even een beetje materiaal bij elkaar zoeken en de enterij kan beginnen. Veel succes ermee!

Haworthia (II)

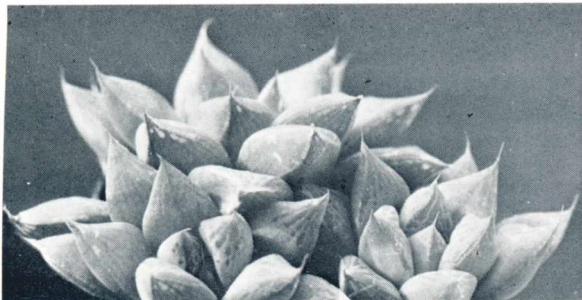
B. VAN GELDER

II. HAWORTHIA'S in het licht van een paar snippers geschiedenis

Het is op zijn minst interessant te proberen er achter te komen hoe en wanneer de diverse Haworthiasoorten bij ons in West-Europa bekend zijn geworden. Aangezien ze alle uit Zuid-Afrika afkomstig zijn, moet er wel een logisch verband bestaan met de geschiedenis van de Nederlandse kolonie aan de Kaap de Goede Hoop. Sinds het mogelijk was geworden Oost-Azië en in het bijzonder Oost-Indië te bereiken via de vaart om de zuidpunt van Afrika, was het letterlijk van levensbelang voor de koopvaarders om hier en daar de zeer lange reis te kunnen onderbreken, om in een veilige haven verse victualiën te kunnen innemen: groenten, fruit, vlees, vis, water enz. Deze behoefte was de directe aanleiding tot de stichting van een nederzetting aan de Kaap. Op 6 april 1652 landde Jan van Riebeeck er met drie schepen in de Tafelbaai en stichtte er voor de bevoorrading der schepen van de Oost-indische Compagnie een uitgebreide „compagniestuin”.

Maar de gezichtskring van dit soort 17de eeuwers reikte blijkbaar wijder dan de pure commercie en de behoefte aan groente en fruit. Want vrijwel onmiddellijk liet Van Riebeeck verkenningstochten houden dieper het nog onbekende binnenland in. Die pioniers kwamen dan vaak terug met destijds nog volslagen onbekende en voor hen verbijsterend vreemde planten, die dan zonder enig aanwijsbaar profijt of nut, met zorg werden aangehouden en verder gekweekt in de genoemde compagniestuin. Door de gouverneurs Symon van der Stel (1679-1699) en vooral zijn zoon Willem v. d. Stel (1699-1707) werd de zending van vreemde planten naar Nederland bevorderd, hoewel de vader meer aandacht had voor de problemen der kolonisten en de zoon voor de veehouderij; maar die planten konden immers van groot belang zijn als eetwaar of als medicijn!

De in Duitsland geboren botanicus Henrik Oldenland, die zelf, in dienst van de O. I. Compagnie, een expeditie naar de binnenlanden had meegemaakt, werd tegen het eind van de 17de eeuw superintendent (zoiets als directeur) van de compagniestuin, hield een knap herbarium bij en — wat zeer belangrijk was — stuurde regelmatig zaden, stekken en planten naar de botanische (destijds eigenlijk nog medische) tuinen van Leiden en Amsterdam. Uit andere bronnen blijkt dat daarbij o.a. **Haworthia retusa** moet hebben behoord, want Johannes Commelin vermeldt in zijn beroemde boek „Hortus Medicus Amstelodamensis” (van 1699) de mogelijkheid deze plant door bladstek te vermeerderen, een hier voor het eerst genoemde kundigheid, die stellig de verdere verspreiding sterk zal hebben bevorderd. Vrij zeker behoorden tot deze plantenzendingen van Oldenland ook nog verschillende andere soorten

Haw. mucronata
var. limpida

Haw. armstrongii

Foto's: Noltee
en De Graaf

Haworthia's als **H. margaritifera**, **H. marginata**, **H. herbacea**, **H. arachnoidea** e.a. Maar Oldenland ging al te zeer op in zijn botanische liefhebberijen en verwaarloosde daarvoor blijkbaar zijn gezin; van zijn weduwe wordt althans verteld, dat ze na zijn dood schielijk hertrouwde met een man „die zich niet zou afmatten met dergelijke dwaasheden.”(!)

In de loop der jaren zijn door verschillende verzamelaars zoals Paterson, Francis Masson, James Bowie (1789-1869) en de Zweed Carl Per Thunberg (1743-1828) massa's nieuwe planten uit Zuid-Afrika naar Europa, speciaal naar Nederland en Engeland, gebracht, en daaronder nogal wat Haworthia-soorten: een proces dat eigenlijk nog steeds doorgaat. In de laatste jaren zijn nog weer minstens 10 nieuwe soorten aan de lange lijst der reeds bekende toegevoegd. Volgens John Hill's „Hortus Kewensis” (1769) werden in die tijd in de beroemde Kew Gardens 4 „Aloë”-soorten gekweekt, die we nu kennen als Haworthia's, nl. **H. arachnoidea**, **H. retusa**, **H. viscosa** en waarschijnlijk **H. herbacea** (door Hill Aloë pumila genoemd). Kort daarna werkte Masson als verzamelaar voor deze tuin en wist tussen 1775 en 1795, als nieuwe soorten, **H. tortuosa**, **H. cymbiformis**, **H. mirabilis**, **H. recurva** e.a. naar Engeland te sturen.

(wordt vervolgd)

BOEKEN !

Backeberg	Wunderwelt Kakteen	Fl. 16,50
Haage	Schöne Kakteen richtig pflegen	5,50
Haage	Das praktische Kakteenbuch in Farben	16,50
Jacobsen	Das Sukkulentenlexikon	38,50
Kühle	Zimmerpflanzen ohne Erde (hydro-cultuur)	6,60
Richter	Die Orchideen	16,50
Richter	... die schönsten sind die Orchideen	19,25
Börngen	Pflanzen helfen heilen	7,70
Grunnert	Gartenblumen von A - Z	24,20
Göritz	Blumen im Garten	7,70
Böhmgig	Rat für jeden Gartentag	20,90
Holm	Zimmerpflanzen richtig pflegen	5,90
Hielscher	Sommerblumen für den Garten	12,10
Kolac	Wir zeigen weitere Apfelsorten	8,80
Kolac	Wir zeigen Steinobstsorten	15,—
	Grundlagen des Zierpflanzenbaues	9,—
Schubert	Pflanzennamen und botanische Fachwörter	15,—
Frübing	Blumen im Heim	7,70

Bovenstaande boeken, **GEEN** andere, kunt u bestellen **UITSLUITEND** door storting op gironummer 1401427 t.n.v. J. Theunissen, Vierschaarstraat 23 te Oud-Gastel. Vergeet u niet de titel(s) te vermelden. Er moet met een levertijd van enkele weken rekening gehouden worden. Bestellingen onder f 15,— kunnen helaas niet uitgevoerd worden.

Voor inlichtingen en klachten gelieve u zich te wenden tot genoemd adres, na 18.00 uur telefonisch bereikbaar onder nr. 01651 - 1943, aangezien de afzender geen inlichtingen verstrekt noch klachten in behandeling neemt.

Aanvulling van de boekenlijst van de bibliotheek

In de Succulenta-bibliotheek zijn de laatste tijd een aantal nieuwe boeken en tijdschriften opgenomen, waarvan u hieronder een overzicht aantreft.

De lijst geeft de aanvullingen ten opzichte van de catalogus van februari 1967. Binnenkort verschijnt een nieuwe catalogus, waarin deze aanvullingen zullen zijn opgenomen.

Ik wil graag van deze gelegenheid gebruik maken door eens extra de aandacht te vestigen op de uitleentermijn van één maand. Door de vele nieuwe leden van onze vereniging worden vrij veel boeken aangevraagd. De belangstelling voor bepaalde boeken is groot, waardoor, ook bij een termijn van één maand, reeds betrekkelijk lange wachttijden kunnen ontstaan. Indien nu de boeken gedurende meerdere maanden in bezit worden gehouden, zijn veel andere leden extra benadeeld. Ik dank u dan ook vast bij voorbaat voor uw medewerking op dit punt.

J. C. A. Magnin

156	Walther, E.	Echeveria 1972
157	Bally, P. R. O.	The genus Monadenium. 1961
158	Barschus, H.	Kakteen, ihre Anzucht und Pflege.
159	Brüninghaus, I.	Die schönsten Sukkulanten.
160	Duursma, G. D.	Cactussen en vetplanten in kleur.
161	Herold, H.	Het verzorgen en kweken van cactussen.
162	Higgins, V.	Stachliches Hobby
163	Hoffmann, W.	Das kleine Kakteenbuch.
164	Endler, J. en Buxbaum, F.	Die Pflanzenfamilie der Kakteen.
165	Subik, R.	Bloeiende cactussen en andere vetplanten.
166	Schwantes, G.	The cultivation of the Mesembryanthemaceae.
167	Maddams, W. F.	Interesting newer Mammillarias.
168	Cullmann, W.	Kakteen 1972.
169	Rauh, W.	Wondere wereld van cactussen en vetplanten.
170	Rauh, W.	Die grossartige Welt der Sukkulanten 1967.
171	Carruthers, L. en Ginns, R.	Echeverias, a guide to cultivation and identification.
172	Clifford, D.	Pelargoniums 1970.
173A	Haworth, A. H.	Complete Works on Succulent Plants. 1794-1830. (facs. herdruk uit 1965) Deel 1
173B	idem	Deel 2
173C	idem	Deel 3
173D	idem	Deel 4
173E	idem	Deel 5
174	Herre, H.	The Genera of the Mesembryanthemaceae 1973.
175	Jacobsen, H.	Das Sukkulanten Lexikon 1970.
176	Leighton-Boyce, G. en Iliff, J.	The subgenus Tephrocactus 1973.
177	Oudshoorn, W.	126 cactussen en vetplanten in kleur 1975.
178	Schwantes, Dr. G.	Flowering stones and mid-day flowers 1957.
179	Stearn, W. T.	Botanical Latin 1973.

Journal of the cactus and succulent society of America.

A 23 jaargang 1966-1967

A 24 1968-1969

A 25 1970-1971

Cactusvrienden (Belgisch cactustijdschrift)

BC 1 jaargang 1968 t/m BC 6 jaargang 1973.

Kakteen und andere Sukkulenten.
 D 29 jaargang 1964 t/m D 39 jaargang 1974.
 Stachelpost.
 DS 1 jaargang 1970-1971.
 The cactus and succulent journal of Great Britain.
 GB 14 jaargang 1964-1965
 GB 15 1966-1967
 GB 16 1967-1968
 GB 17 1969-1970
 GB 18 1971-1972
 The journal of the Mammillaria Society.
 M 1 jaargang 1961-1962 (niet compleet)
 M 2 1968 t/m M 7 jaargang 1973.
 The national cactus and succulent journal of Great Britain.
 NJ 8 jaargang 1962-1963
 NJ 9 1964-1965
 NJ 10 1966-1967
 NJ 11 1968-1969
 NJ 13 1972-1973
 Succulenta.
 S 37 jaargang 1966-1967 t/m S 40 jaargang 1972-1973
 X 10 Gymnocalyciums. The Succulent Plant Institute.
 X 11 Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere vetplanten
 (Succulenta-uitgave).

Verkoop oude jaargangen

In het januari-nummer 1975 publiceerden we een lijst van alle voor verkoop aan leden nog voorradige oude nummers van „Succulenta” en van „Cactussen en Vetplanten”.

Inmiddels is weer een groot aantal van de toen vermelde nummers uitverkocht. Een overzicht van de per december 1975 nog aanwezige nummers volgt hieronder.

U kunt deze bestellen bij H. B. Hooghiemstra, Reyerdijk 115, Rotterdam 3026. De opbrengst van de verkoop komt geheel ten goede aan de landelijke vereniging.

Prijs per nummer f 0,25 + verzendkosten.

Cactussen en Vetplanten

1935: 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12;

1936: 2, 3, 5, 6, 7, 9, 10;

1937: 1;

1938: 1, 2, 5, 11;

1939: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7/8.

Succulenta

1935: 7;

1957: 4, 6, 8, 9, 10;

1958: 7, 8;

1959: 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12;

1960: 2, 4, 6, 8, 10, 11;

1961: 2, 3, 5, 6, 7;

1962: 4, 10;

Prijs per nummer f 0,50 + verzendkosten.

Succulenta

1964: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12;

1965: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11;

Prijs per nummer f 0,75 + verzendkosten.

Succulenta

1966: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11;

1967: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12;

1968: 4, 5, 7, 8, 10, 12;

1969: 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11;

1970: 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12.

Prijs per nummer f 1,25 + verzendkosten.

Succulenta

1972: 9;

1973: 6, 8, 9, 10, 11, 12;

1974: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12;

1975: 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12.

De vetgedrukte maandaanduiding geeft aan dat van het betreffende maandnummer nog slechts 5 of minder exemplaren voorradig zijn.

Nieuwe leden

G. van Lunteren, Binnenbaan 82, Hoogvliet
J. J. H. Schrier, Spechtlaan 652, Vlaardingen
F. A. Gijs, Zuidstraat 5, Aardenburg
Th. P. G. Jacobs, Kleibergstraat 26, Tegelen
Kathy Nauts, Schermershoek 51, 1702 Mollem, België
Wim Harmsen, Benedictastraat 19, Sittard
A. in 't Groen, Havendries 66, Waspik
P. Keuning, Noordersingel 74, Leeuwarden
C. H. R. van Sprundel, Dennenlaan 22, Zundert
J. L. de Boeff, Westeinde 92, Zevenaar
Alphonse Hofman, Kerkhofstr. 119, 's-Gravenvoeren 3798, België
J. Bors, Magisterstraat 72, Veldhoven
Mevr. v. d. Steene-de Vresse, Stationstraat 6, 9840 Landegem, België
A. D. Meijer, De Neent 59, Drachten
Marc Bourgeois, Bleekstraat 6, 2800 Mechelen, België
Jean-Pierre Christiaens, Patijn-tjesstraat 93, 9000 Gent, België
Mevr. B. Bruyninckx-Gelaude, Potterijstr. 152, B 3300 Tienen, België
Mevr. M. Schats-Poelsma, Mar-nixstraat 12, Alkmaar
Mevr. J. Verhey-Pot, Reiger-laan 157, Sliedrecht
J. A. Rovers, Oosterdijk 115, Andijk (N.H.)
J. A. Hofstee, van Herwijnen-plantsoen 199, Nieuwegein
T. Verhoef, Beneden Verlaat 140, Veendam
Denis M. G. v. Raemdonck, Veldstr. 74, 2700 Sint Niklaas, België
Mevr. Moszowski-van Loon, Edelincstraat 19, 2000 Antwerpen, België
Robert Coppens, Patterson-straat 19, Linne (L.)
J. v. d. Berk, Gooilaan 122, Den Haag
J. Bakker, Butterlaan 33, Hei-loo

J. Rengeling, Zworrelstraat 72, Herwijnen
Mevr. J. Zegveld-Heck, van Lennepstraat 5, Alblasterdam
J. v. d. Weiden, Tullenstraat 55, Heusden
W. Haveman, Aalscholverstraat 125, Dordrecht
K. Groenewegen, Bernardlaan 4, Nieuwendijk
Mevr. Zegwaard, Hoog Buur-loseweg 31, Ugchelen
Mevr. Verhulst-Nuytens, Sta-tiestr. 14, 8540 Bellelum, Belg-ië
A. J. Scholten, Merelstraat 34, Winterswijk
Andries Noback, Jupiterstraat 35, Emmeloord
Th. Trines, Molenstraat 7, Neer (L.)
R. Posthuma, Nieuweweg 13, Driesum (gem. Dantumadeel) (Fr.)
Mevr. B. M. Morée-Pieters, Re-viusstraat 13, Papendrecht
Gerard van Langen, Janglijnis-weg 4, Heerhugowaard
Mevr. C. G. S. Woldringh, Eastonstraat 26, Amsterdam-Osdorp
Mej. L. L. Duine, Argolaan 274, Bergen op Zoom
Huib Leenders, Guido Gezelle-laan 20, Den Bosch
Rüdiger Schmidtke, Kiefern-strasse 213, 6502 Gera-Lusan, D.D.R.
Mevr. M. Obdam-Konijn, Noor-derbrug 1, Obdam
J. Roersma, Hoeckelseweg 17, Doornspijk (Gld.)
A. de Gruyl, Kemphaanpad 7, Strijen
L. Roozen, Heereweg 13a, Eg-mond Binnen
M. Walters, Van Heemsker-straat 5, Zaandam
W. W. M. Lendering, Terschel-lingerstraat 22, Amstelveen
Mevr. C. H. Heyselaar, Rood-borststraat 4, Wormerveer
Johan Keirse, Dorpsstraat 62, 8420 Klemmerke, België.
Mevr. N. L. Bakker-Overweel, Jan in 't Veltstraat 103, Den Helder
Openbare Bibliotheek, afd. C.Z., Keizersgracht 444, Am-

sterdam
Openbare Bibliotheek, Roelof Hartplein 6, Amsterdam
Openbare Bibliotheek, Surina-meplein 57, Amsterdam
Openbare Bibliotheek, filiaal Scheveningen, Badhuiskade 27, 's-Gravenhage
J. C. Nieuwenhuis, Nic. Beets-laan 66, Assen
R. Schuring, Bermdijk 42, Rot-terdam
J. IJsselstein, 2e Johannastraat 45, Apeldoorn
Tine Koedood, Hasseltstraat 20, Den Bosch
A. B. van Woercom, Amers-foortseweg 242, Nieuw-Millie-gen
H. Brok, Populierendreef 524, Voorburg
L. I. van Haastert, Dr. v. d. Knaaplaan 15, Rijswijk
A. Joppe, Elandstraat 173a, Den Haag
H. J. van Keulen, Aart v. d. Leeuwkade 81, Voorburg
K. van Loc, H. Geestweg 56, Noordwijk
H. Takes, van Beverningkstraat 140, Den Haag
Mevr. K. van Wordragen-Troost, A. van Saksenstraat 9, Wad-dinxveen
J. van Eijsden, Oosterhesselen-straat 9, Den Haag
Ely Jijlstra, Zuid 45, Workum (Fr.)
D. Zwier, Foswerd 22, Drach-ten (Fr.)
J. Janssen, Irenelaan 20, Aalst (N.Br.)
Mevr. M. Wagemans, Provin-cialeweg 56, Meerveldhoven
Th. B. v. d. Berg, Hagenaar-straat 30, Lobith-Tolkamer
G. Schuringa, Briklaan 13, Veendam
Mevr. H. M. Joppe-Wimmers, Kikkerveen 115, Spijkenisse
G. J. van Leur, Heemraadweg 824, Weesp
H. W. Haarman, Laarmans-kamp 45, Schalkhaar
Hans Hangoor, Axelsestraat 85, Terneuzen
Aylan Goeyj, Spiegelenburgh-laan 24, Aerdenhout
H. Kaiser, Sophiastraat 31,

Pijnacker
 ✓ Jerry Hamel, Ennemaborg 40, Amsterdam
 Mevr. W. Waaijenberg-Vroom, Beethovenlaan 11, Doetinchem
 J. A. van Zandvoord, Jac. van Campenlaan 5, Hilversum
 Mej. G. J. Schreuder, H. J. Koenenstraat 9, Haarlem
 Mevr. C. F. Kuijken, Bonificuslaan 24, Hilversum
 F. Cools- Veerleseweg 7, B-2440 Geel-Zammel, België.
 D. van Brussel, Dickenslaan 1, Utrecht
 R. Evertzen, Vronesteinlaan 3 (III), Utrecht
 D. G. Lietze, Zwanenbrugstraat 35, Jutphaas
 C. Müller, Riemstraat 52, Utrecht
 J. Ploeger, Blauwkapelseweg 53, De Bilt
 F. de Ridder, Jacob van Campenkwartier 30, Bilthoven
 P. J. Rietveld, Waalseweg 11, Tull en 't Waal
 J. M. van Rijnsoever, Dr.

Schaeppmanweg 55, De Bilt
 W. Vlaanderen, v. d. Waalseweg 62, De Bilt
 R. v. d. Wel, van Vollenhovevellaan 146, Utrecht
 R. Ducardus, Doezastraat 31b, Rotterdam
 E. F. J. Kroeze, Oude Postweg 145, Hengelo (Ov.)
 F. Lambregts, Oranje Nassaustraat 26, Oud Gastel
 C. Kemerink, Schijfstraat 108, Teteringen
 E. Mackiewicz, Charleroistraat 23, Breda
 Jan Hendriks, Pastoor Schrammstraat 22, Arcen.
 Paul Obers, Broekeinderweg 8, Grubbenvorst
 Peter Claassens, Heierkerkweg 12, Grubbenvorst
 Mevr. Arts-Welten, Molenstraat 26, Wanroij
 T. Dircks, Venvin 17, Montfort
 Th. Kohlen, Guide Gezellestraat 35, Venlo
 L. Schoenmakers, Pr. Margrietstraat 25, Swalmen

H. Peeters, Astenseweg 4, Meijel
 A. van Dijk, Nijverheidstraat 7, Heerjansdam
 Robert Fonteyne, D'Hulster Markt 10, 8110 Kortemark, België
 R. Walter, Oortlaan 77, Veldhoven
 Wiebe Bosma, Ruitersstraat 4, Buitenpost
 M. W. G. Litjens, P. Schunckstraat 180, Heerlen
 F. Scheepmaker, Zernikeplaats, Rotterdam-Ommoord
 J. Th. Mecking, Welsummerstraat 6, Dalfsen
 August Claeys, Kestelstraat 14, B 9880 Aalter, België
 Bart Henneman, Veerweg 16-18, Anna Paulowna
 M. Perdeck, Leeuwenveenseweg 6, Zuidwolde
 Mej. I. Verhoeve, Dreischorstraat 10B, Rotterdam
 A. J. M. H. Groenen, Thorbeckestraat 15, Tilburg

IN MEMORIAM

Op de dag na onze ledenvergadering van 6 november j.l. kwam ons lid

H. ABELS

ten gevolge van een auto-ongeval om het leven.

Wij verliezen in hem een oprecht cactusvriend en een trouw bezoeker van onze vergaderingen. Onze gedachten gaan uit naar zijn zwaar getroffen ouders en familie.

Bestuur Afd. Delfzijl

WIE KAN BEGINNEND LIEFHEDDER helpen aan entstammen, m.n. Peireskiopsis?

P. V. Deumer
 Tuinbouwstraat 14A
 Groningen.

WIE HEEFT VOOR MIJ 1 of meerdere groot of klein:

***Eucheveeria gibbiflora* var. *metallica carunculata*?**

Alle kosten worden vergoed.

J. C. GRABIJN, Aalsmeerderweg 250,
 Aalsmeer - Tel. 02977 - 25938.

karlheinz uhlig - kakteen

Importplanten

uit onze prijslijst 1975/'76

Arrojadoa aureispina	DM	18,—	-	38,—
Arthrocerus rondonianus		10,—	-	25,—
Austrocephalocereus albicephalus		34,—	-	48,—
dolichospermaticus		100,—	-	170,—
Buingia brevicylindrica		20,—	-	30,—
purpurea		20,—	-	50,—
Gymnocalycium ochoterenai v.sp.n.M		7,—	-	12,—
sp.n.cand.		8,—	-	12,—
Melocactus levitestatus		120,—		
Micranthocereus polyanthus		25,—	-	60,—
Pseudopilosocereus superfloccosus		70,—		
Stephanocereus leucosteles		30,—	-	48,—
Uebelmannia buiningii		18,—	-	25,—
meninensis var. rubra		15,—	-	30,—
warasii		15,—	-	25,—

7053 ROMMELSHAUSEN
 W.-Duitsland

KRS. WAIBLINGEN

- LILIENSTR. 5

INHOUD

Succulentensafari (X) — Frans Noltee	22
Notocactus eugeniae spec. nov. — D. J. van Vliet	24
Maandallerlei — Arie de Graaf	27
Pelecypora aselliformis — J. Ch. A. Magnin	28
Euphorbia stenoclada — J. A. Janse	29
Haworthia (II) — B. van Gelder	34
Boeken !	35
Bibliotheek	36
Oude jaargangen	37

De volgende artikelen zijn thans te verkrijgen door storting van het betreffende bedrag op giro 11 41 175 van **J. de Gast**, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo.

Bewaarbanden voor 12 nummers van Succulenta	f 8,—
Insigne van Succulenta, broche of speld	f 1,60
Handleiding voor het kweken en verzorgen van cactussen en andere succulenten	f 2,50

Het boekje van Koorevaar is uitverkocht.

TE KOOP GEVRAAGD:

Cactussen, vetplanten en andere zeldzame planten.
 Grote planten, partijen zaailingen en verzamelingen.
 Aanbiedingen met prijs:

CACTUS BOETIEK — Ganzeweide 117 — Heerlerheide (L.)

TELEFOON 045 - 211617
 b.g.g. 045 - 712942

**TROPISCHE EN SUB-TROPISCHE PLANTEN
 SPECIAAL: CACTUSSEN EN VETPLANTEN**

**Succulentenkwekerij
 H. van DONKELAAR**

Werkendam - Tel. 01835 - 1430

Regelmatig nieuwe importen.
 's Zaterdags na 3 uur en 's zondags gesloten

**CACTUSSEN - SUCCULENTEN
 A. N. BULTHUIS EN CO.**

Cothen - Groenewoudseweg 8
 Postbus 12 - Tel. 03436-1267
 Zaadlijst of sortimentslijst na storting van
 f 1,— op girorekening 124223.
 's Zondags gesloten

Erevoorzitter: A. F. H. BUINING, Burg. de Beaufortweg 10, 2921 - Leusden C.

Voorzitter: S. K. BRAVENBOER, Kwartellaan 34, Vlaardingen.

Vice-voorzitter: Ir. G. E. M. Uil, Berg en Dalseweg 52, Nijmegen.

Secretaris: J. DE GAST, Graaf Gerhardstraat 10, Venlo. Tel. 077 - 17535.

2e secretaresse: Mevr. A. BOENDER, Beneluxlaan 53, Beverwijk. Tel. 02510-30746.

Ledenadministratie: P. DEKKER, St. Pieterstraat 27, Middelburg.

Penningmeester: G. LINK, Memlingstraat 9, Amersfoort. Postrek. 680596 t.n.v. Succulenta te Amersfoort. ABN Amersfoort 55.32.38.981.

Redacteur: FRANS NOLTEE, Octant 92, Dordrecht. Tel. 078 - 73970.

2e redacteur: ARIE DE GRAAF, Zinnia 8, Dordrecht. Tel. 078 - 72617.

Bibliotheecaris: J. MAGNIN, Ooievaarstraat 13, Strijen. Catalogus f 1,50.

Diatheek: H. M. S. MEVISSSEN, Dinantstraat 13, Breda. Tel. 076-875076

Vragenrubriek:
 (Postzegel voor antwoord bijvoegen)
 Cactussen en algemeen: dhr. UIL.
 Vetplanten: dhr. BRAVENBOER.

"Ruilen zonder huilen": contactadres Middelburgsestraat 35, Scheveningen. Tel. 070-551344-550423.

Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland en België f 25,— en voor leden in het buitenland f 30,— per jaar met GRATIS maandblad "Succulenta".

Kopij voor het aprilnummer moet uiterlijk 1 maart bij de redactie zijn.